

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2021 m. birželio 29 d. Nr. 4D-2021/1-184
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama ir – Departamentas; AAD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjos 2020 m. gruodžio 31 d. kreipimosi nagrinėjimu.

2. Pareiškėja skunde rašo: „2020 m. gruodžio 31 dieną el. laišku kreipiausi į Aplinkos apsaugos departamento direktorę [...] [toliau vadinama ir – Departamento direktorė] dėl UAB [...] [uždarosios akcinės bendrovės pavadinimas Seimo kontrolieriui žinomas; toliau vadinama – Bendrovė, bendrovė] veiklos, t. y. ar bendrovė turi būtinus veiklai leidimus. Tačiau praėjus daugiau nei 20 d. d. negavau atsakymo iš [...] [Departamento direktorės] ar jos vadovaujamo departamento“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

3. Pareiškėja Seimo kontrolieriaus prašo „įvertinti tokį sistemingą pareigų neatlikimą [...] ir imtis atitinkamų priemonių“.

4. Kartu su skundu Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui pateiktame Pareiškėjos 2020 m. gruodžio 31 d. elektroniniame laiške, atsiųstame tuometinei Departamento direktorei (toliau vadinama – 2020-12-31 kreipimasis), nurodyta:

„AAD pranešime buvo teigta, kad atlikus patikrinimą nustatyta, kad 2014–2018 m. iš nuotekų valyklų [...] [Bendrovė] be leidimo į aplinką leido ftalatus. Dėl šios priežasties [...] [Bendrovei] už tuos metus apskaičiuotas mokestis 7,5 mln. Eur didesniu tarifu.

Norėčiau žinoti, ar jau [...] [Bendrovė] šiai dienai yra gavę leidimą?“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti skunde nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Departamentą, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl skundo teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Iš **Departamento** pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

5.1. Pareiškėjos „[...] laiškas į el. pašto dėžutę [tuometinės Departamento direktorės] [...] buvo gautas 2020 m. gruodžio 31 d. 14.49 val., kuris 2021 m. vasario 26 d. buvo užregistruotas [...] [Departamento] naudojamoje Vieningoje dokumentų valdymo informacinėje sistemoje (toliau –

VDVIS) Nr. AD3-454 ir tą pačią dieną perduotas atsakymui parengti Departamento Veiklos organizavimo skyriaus vedėjui [...]. Pažymime, kad Departamento direktorės el. pašto dėžutėje [...] 2020 m. gruodžio 31 d. buvo gauta daugiau nei šimtas elektroninių laiškų, įskaitant VDVIS pranešimus, todėl dėl itin didelio darbo krūvio ir didelio elektroninių laiškų skaičiaus Pareiškėjos elektroninis laiškas nebuvo persiųstas užregistruoti VDVIS ir n nukreiptas vykdyti“;

5.2. „Pareiškėjos kreipimasis buvo išnagrinėtas ir Pareiškėjai 2021 m. kovo 2 d. atsakymas išsiųstas el. paštu (reg. Nr. (9)-AD5-3390).“

„Pareiškėjai nebuvo išsiųsta pažyma apie priimtus dokumentus dėl [...] [5.1] papunktyje nurodytų priežasčių.“

„Pareiškėjai atsakymas buvo pateiktas vėliau nei per 20 darbo dienų nuo kreipimosi gavimo Departamente“;

5.3. Departamento 2021-03-02 rašte Nr. (9)-AD5-3390 „Dėl atsakymo pateikimo“, adresuotame Pareiškėjai (toliau vadinama – Departamento 2021-03-02 raštas), nurodyta:

„Informuojame, kad Aplinkos apsaugos agentūros 2020 m. spalio 2 d. sprendimu Nr. (30.5)-A4-1648 „Dėl [...] [Bendrovės] taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo Nr. VR-4.7-V-02-01 pakeitimo į taršos leidimą, atliekų naudojimo ar šalinimo techninio reglamento bei atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano derinimo“ [...] [Bendrovės] Vilniaus miesto nuotekų valyklai, esančiai [...], yra išduotas Taršos leidimas Nr. VR-4.7-V-02-01/TL-V.7-120-/2020, kuriame nustatytos didžiausio leidžiamo nuotekų užterštumo jas išleidžiant į aplinką Di(2-etilheksil) ftalatais ribinės vertės.“

Labai Jūsų atsiprašome, kad atsakymo pateikimas dėl techninių kliūčių ir didelio darbo krūvio užtruko ilgiau nei teisės aktai reikalauja. Siekiant užtikrinti efektyvų ir greitą kreipimusi nagrinėjimą, ateityje prašome kreiptis bendruoju Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos elektroninio pašto adresu info@aad.am.lt“;

5.4. „2020 m. informacija Pareiškėjai apie [...] [Bendrovei] apskaičiuotą mokestį 7,5 mln. Eur didesniu tarifu [ankstesniuose] atsakymuose į jos kreipimuisi nebuvo teikta. Ši informacija 2020 m. birželio 29 d. buvo paskelbta viešai žiniasklaidos priemonėse (pvz., www.delfi.lt, www.lrytas.lt, www.vz.lt ir kitose)“;

5.5. „Per minimą laikotarpį [pastaba – nuo 2020-01-01 iki 2020-12-31] Departamente buvo užregistruoti 4 473 skundai bei prašymai ir 117 skundų dėl pareigūnų veiksmų, iš viso per 2020 m. – 4 590 kreipimusi. 2020 m. iš Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos Departamente buvo gautos 2 pažymos dėl atsakymų pateikimo terminų pažeidimo, taip pat, atlikus Departamento Vilniaus valdybos Švenčionių aplinkos apsaugos inspekcijos veiklos patikrinimą, nustatyta 16 atsakymų pateikimo terminų pažeidimo atvejų. Siekiant spręsti šią problemą, padalinių vadovams buvo pavesta naudotis užduočių kontrolės įrankiais VDVIS, vykdyti aktyvesnę ir nuolatinę darbuotojams pavestų užduočių kontrolę, nuolat darbuotojams priminti apie būtinybę laikytis teisės aktų reikalavimų nagrinėjant asmenų kreipimuisi, apie šį pavedimą nuolat primenama Departamento vadovybės ir padalinių vadovų pasitarimų metu.“

[...] Siekiant ateityje išvengti [...] [5.1] papunktyje aprašytų situacijų Departamento Veiklos organizavimo skyriaus vedėjas [...] 2021 m. kovo 2 d. vykusiame Departamento vadovybės ir padalinių vadovų pasitarime priminė ir akcentavo, kad tarnybiniu el. paštu gaunami skundai ir paklausimai turi būti persiunčiami į info@aad.am.lt pašto dėžutę. Gauti el. laiškai bendroje Departamento el. pašto dėžutėje yra registruojami VDVIS ir nukreipiami vykdyti Departamento darbuotojams.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos įstatymai
Viešojo administravimo įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

[...]

10. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus.

[...]

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...].“

7. Kiti teisės aktai

7.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės) numatyta:

„21. Asmuo, prašymą ar skundą teikiantis institucijai elektroniniu paštu, turi jį išsiųsti oficialiu institucijos elektroninio pašto adresu, nurodytu institucijos interneto svetainės pradžios tinklalapyje.

[...]

23. Prašymai ir skundai, pateikti tiesiogiai ar gauti vieno langelio asmenų aptarnavimo padalinyje, atsiųsti paštu ar elektroninėmis priemonėmis, turi būti užregistruojami atitinkamame institucijos dokumentų registre, laikantis Lietuvos vyriausiojo archyvaro priimtų teisės aktų, reglamentuojančių dokumentų valdymą, reikalavimų.

[...]

25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų. [...].“

7.2. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos darbo reglamente, patvirtintame Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. AD1-239 „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Departamento darbo reglamentas), numatyta:

„61. Departamento valstybės tarnautojai ir darbuotojai, tiesiogiai iš kitų institucijų, įstaigų, organizacijų ar asmenų gavę registruotinus dokumentus, privalo nedelsdami pateikti juos registruoti atsakingam Departamento Administravimo departamento Personalo skyriaus valstybės tarnautojui ar darbuotojui. Departamento valdybose ir inspekcijoje gauti dokumentai teikiami registruoti tai Departamento valdybai priskirtam Departamento Administravimo departamento Personalo skyriaus valstybės tarnautojui ar darbuotojui.

[...]

64. Visi gauti registruotini dokumentai talpinami VDVIS, išskyrus tuos atvejus, kai pagal Dokumentacijos planą tvarkomas specializuotas popierinis dokumentų registras arba kai dokumentas yra surištas / susiūtas ir jo ardyti negalima. Registruojant gautus dokumentus, nurodoma dokumento gavimo data, numeris, pavadinimas, siuntėjas ir kita informacija, padedanti identifikuoti dokumentą.

65. Visi gauti ir užregistruoti dokumentai dokumento gavimo dieną VDVIS priemonėmis perduodami susipažinti ir spręsti dėl jų vykdymo Departamento direktoriui, Departamento direktoriaus pavaduotojams pagal priskirtas veiklos sritis ar Departamento administracijos padalinių, kuriems adresuoti dokumentai, vadovams. [...].

[...]

81. Asmenų prašymai ir skundai Departamente priimami ir nagrinėjami vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“. Asmenų skundai nagrinėjami pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatytą administracinę procedūrą.

[...]

83. Asmenų prašymai, skundai registruojami VDVIS jų gavimo dieną ir pateikiami Departamento direktoriui ar Departamento direktoriaus pavaduotojams pagal jiems priskirtas veiklos sritis. Skundai dėl Departamento valstybės tarnautojų ar darbuotojų galbūt neteisėtų veiksmų pateikiami Departamento direktoriui. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...].“

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) praktika:

9.1. „[...] Pagal formuojamą teismų praktiką geras viešojo administravimo principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. gegužės 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012), viešojo administravimo subjekto pareigą išaiškinti administracinio akto apskundimo tvarką (LVAT 2014 m. balandžio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS858-284/2014), nešališkumo pareigą, pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai (LVAT 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014 m. kovo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, 2015 m. liepos 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015). Šis principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015)“;

9.2. „Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad termino administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinami su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais“ (šiuo aspektu žr. 2013 m. gruodžio 11 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A525-2648/2013).

Tyrimo išvados

10. Pareiškėja pateikė Departamentui 2020-12-31 kreipimąsi, prašydama suteikti informaciją apie Bendrovei išduotą taršos leidimą (pažymos 4 punktas). Šis kreipimasis, įvertinus jo turinį, laikytinas prašymu, kaip tai įtvirtinta Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje (pažymos 6 punktas).

2020-12-31 kreipimasis (išsiųstas elektroniniu paštu į tuometinės Departamento direktorės elektroninio pašto dėžutę, o ne oficialiu Departamento elektroninio pašto adresu info@aad.am.lt), nors ir buvo tą dieną gautas tiesiogiai iš Pareiškėjos, tuometinės Departamento direktorės nebuvo persiųstas registruoti atsakingam Departamento Administravimo departamento Personalo skyriaus valstybės tarnautojui arba darbuotojui, atitinkamai jis nebuvo užregistruotas VDVIS ir perduotas susipažinti bei spręsti dėl jo vykdymo (pažymos 5.1 punktas), taip buvo nesilaikyta Departamento darbo reglamento 61, 64, 65 ir 83 punktų (pažymos 7.2 punktas) nuostatų. Dėl šios priežasties darytina išvada, jog minėta pareigūnė veikė netinkamai.

Ši situacija lėmė kito pažeidimo – Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 25 punkto, įtvirtinančio, jog prašymai turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje dienos (pažymos 7.1 punktas) – padarymą, nes atsakymas Pareiškėjai buvo pateiktas Departamento 2021-03-02 raštu (po Seimo kontrolieriaus kreipimosi dėl informacijos pateikimo nustačius Pareiškėjos 2020-12-31 kreipimosi neužregistravimo faktą; pažymos 5.2 punktas).

Remiantis tuo kas išdėstyta konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju buvo pažeisti atsakingo valdymo principas bei Pareiškėjos teisė į gerą viešąjį administravimą (pažymos 8, 9.1 ir 9.2). Dėl nurodytų aplinkybių, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, X skundas pripažintinas pagrįstu.

Atsižvelgiant į tai, kad, kaip paaikškino Departamentas rašte Seimo kontrolieriui, siekiant spręsti problemą dėl teisės aktuose nustatytais terminais pareiškėjams nepateiktų atsakymų, Departamento padalinių vadovams, be kita ko, buvo pavesta vykdyti aktyvesnę ir nuolatinę darbuotojams pavestų užduočių kontrolę, nuolat darbuotojams priminti apie būtinybę laikytis teisės aktų reikalavimų nagrinėjant asmenų kreipimusis, ir apie šį pavidimą nuolat primenama Departamento vadovybės ir padalinių vadovų pasitarimų metu, ir į tai, jog 2021 m. kovo 2 d. vykusiam Departamento vadovybės ir padalinių vadovų pasitarime buvo priminta ir akcentuota, jog tarnybiniu el. paštu gaunami skundai ir paklausimai turi būti persiunčiami į info@aad.am.lt pašto dėžutę (pažymos 5.5 punktai), Seimo kontrolieriaus nuomone, Departamentas ėmėsi aktyvių veiksmų dėl pirmiau minėtos problemos sprendimo. Dėl šios aplinkybės nagrinėjamu atveju Seimo kontrolieriaus rekomendacijos Departamentui neteikiamos.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jos 2020 m. gruodžio 31 d. kreipimąsi, pripažinti pagrįstu.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas